

*Національна спілка краєзнавців України
Хмельницька обласна організація Національної спілки краєзнавців України
Хмельницька міська організація Національної спілки краєзнавців України
Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України
Хмельницький обласний краєзнавчий музей*

ХМЕЛЬНИЦЬКІ КРАЄЗНАВЧІ СТУДІЇ

НАУКОВО-КРАЄЗНАВЧИЙ ЗБІРНИК

ВИПУСК 9

Хмельницький
2016

дати українське гутництво як своєрідний літопис творчих індивідуальностей. Говорячи про сьогоденне українське гутництво, не можна не відмітити його значного впливу на сучасну скляну промисловість, на широке коло художників – професіоналів, що працюють у цій сфері. Вільне видування, розмаїття гутних прийомів обробки скла приваблюють художників невимушеністю та ширістю творчого вислову, великою свободою у виборі форм, розмірів, характеру, декору. І все це – при неповторності кожного готового виробу навіть в умовах серійного випуску. Українські майстри гутництва збагатили світову спадщину художньої культури унікальними виробами.

Традиції виготовлення художнього скла зберігаються й донині у кількох містах України, зокрема в Києві та Львові, де працюють спеціальні фабрики. Гутництво продовжує існувати як один з видів декоративно-прикладного мистецтва.

Джерела:

1. Українське народне мистецтво. Київ: Мистецтво., 1974. – с. 15.
2. Тищенко О.Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XIII –XVIII ст.).
3. Українська минувшина // Ілюстрований етнографічний довідник. К.: Мистецтво, 1994. – с. 69.
4. Фонди Хмельницького обласного краєзнавчого музею.
5. Українське народознавство. К., 1994.
6. Єсунін С. Гутники-склороби // Є-Поділля, 17 листопада 2011 р.

Дячок В.В.
м. Хмельницький

ПОСЕЛЕННЯ ПРОСКУРІВСЬКОГО ПОВІТУ В КІНЦІ ХVІІІ СТОЛІТТЯ (ЗА КАМЕРАЛЬНИМ І ТОПОГРАФІЧНИМ ОПИСОМ ПОДІЛЬСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ)

У статті на основі аналізу камерального і топографічного опису Проскурівського повіту Подільської губернії за 1797-1799 рр. вперше зроблено спробу зафіксувати кількість та структуру поселень, визначити їх власників, встановити мережу православних і римо-католицьких парафій.

Ключові слова: *Камеральний, топографічний опис, Проскурівський повіт, місто, містечка, передмістя, села, хутір, церкви, власники.*

Дослідження історичного минулого неможливе без залучення першоджерел. Тому найважливішою та найбільш актуальною проблемою укра-

їнської історичної науки є виявлення, атрибуція, ґрунтовний джерелознавчий аналіз писемних джерел (встановлення автентичності, повноти й вірогідності), введення їх до наукового обігу, що дозволить подальшому написанню ґрунтовних праць з регіональної історії та сприятиме підвищенню їх наукового рівня та ступеню достовірності й доказовості.

Кінець XVIII століття є досить складним і водночас цікавим для дослідників історії Поділля. Це період, коли внаслідок II поділу Речі Посполитої в 1793 р. Подільське воєводство було загарбане Російською імперією і перестало існувати, а політика і дії влади були спрямовані на запровадження на всіх землях імперії уніфікованої системи адміністративно-територіального устрою і державного управління.

Як відомо, процес утворення нових адміністративних одиниць та формування адміністративного апарату Правобережної України супроводжувався широкомасштабними заходами імперського уряду щодо топографічного обстеження та картографування новоприєднаних українських земель, внаслідок чого місцевими органами влади (губернськими та повітовими землемірами) були створені узагальнюючі «Камеральні та топографічні описи» Волинської, Київської і Подільської губерній та їх повітів з планами повітових міст.

«Описи» повітів та конкретних населених пунктів, на нашу думку, є найбільш цінними історичними джерелами. Адже вони містять дані про усі без виключення поселення, які на той час існували, інформацію про ландшафт місцевості, особливості економічного розвитку та соціальної структури населення, його кількість в поселеннях, повітах та в цілому в губерніях тощо.

Описом, починаючи з вересня 1797 р., були охоплені всі населені пункти Подільської губернії: міста, містечка, села, селища (мовою документів «деревни»), слободи, хутори тощо. Для проведення економіко-статистичного обстеження територій у розпорядження топографічних експедицій, які склалися з губернських та повітових землемірів, центральними органами влади були надані спеціальні інструктивні документи з переліком питань та директив, на підставі яких передбачалося здійснити обстеження та картографування губерній. Під час упорядкування узагальнювальних описів пропонувалося надати інформацію щодо кількості дерев'яних і кам'яних церков, священників, видів занять місцевого населення. У містах російську центральну владу цікавили дані про заклади освіти та учнів у них, відомості про громадські та приватні будівлі, чисельність шляхти, купців, ремісників, дні торгів та ярмарків, звідки та з якими товарами на них приїжджають купці, на яких річках розташоване місто, якими промислами займаються місцеві мешканці та які у них існують додаткові статті прибутків [21, с. 75-76].

Звернення та використання згаданого корпусу описово-статистичних джерел, якими є «Описи», наприклад, Подільської губернії, відбулося за участі представників наукової школи Михайла Грушевського. Так, в статті одного з його учнів - Михайла Карачківського – «Матеріали до історії міст на Поділлі наприкінці XVIII віку» наводяться описи міст Балти, Брацлава, Вінниці, Літина, Летичева, Могилева, Проскурова. Як основне джерело до написання своєї розвідки М.Карачківський використав інформацію камеральних і топографічних описів семи повітів Подільської губернії кінця XVIII століття. Різноплановий джерельний матеріал (а формуляр «Описів», передбачає наступною структуру: географічне розташування міста, великі будівлі, церкви, панські двори, магістрати, єврейські школи, лазні, аптеки, промислові підприємства, крамниці, кількість міщан та їх заняття) дозволило автору прослідкувати ті моменти історії, які часто лишалися поза увагою дослідників [5, с.64-65]. Однак після спроб М.Карачківського аж до початку ХХІ століття ці джерела практично залишалися не затребуваними науковцями.

Починаючи з 2000-х рр. «Описи» Поділля стають об'єктом вивчення українських істориків І.Бондаренко (Петрової), С.Єсюніна, Ю.Легуна, С.Копилова і А.Задорожнюка, Ю.Земського та автора даної статті [4; 7-16; 18-21]. Разом із тим, «Опис» Проскурівського повіту частково був введений до наукового обігу лише нещодавно. Зокрема, сучасний український історик Сергій Єсюнін у праці, присвяченій історії міста Хмельницького опублікував уривок «Опису» Проскурівського повіту з інформацією про повітове місто, три села Плоскирівського ключа (Заріччя, Лезневе та Гречани), а також сіл Ружична та присілка Войцехівки, що, ймовірно, пояснюється входженням усіх цих поселень в межу сучасного Хмельницького [14, с.16-27].

Слід однак враховувати, що в описі поселень Проскурівського повіту інколи зустрічаються неточності, наприклад, є випадки невідповідності щодо назв церков. Так, соборний православний храм в Проскурові, нібито названий в честь Святого Миколая, як вказує С.Єсюнін, з джерела церковного походження, як-от «Відомість про священнослужителів» за 1795 рік, містить іншу назву – в ім'я Різдва Богородиці [14, с.25-26]. На доказ автентичності останньої можемо навести дані «Клірових відомостей церков м. Проскурова та Проскурівського повіту» за 1832 рік, які підтверджують справжню назву Проскурівського храму (на той час ще дерев'яного, збудованого у 1781 році) як Різдвабогородичного [3, арк.1зв.]. Подібна неточність має місце і з назвою церкви в селі Сарнів, яка в «Описі» подається як Святого Іоанна Хрестителя, а насправді – Хрестовоздвиженська, збудована у 1748 році [2, арк.41зв.-42]. Разом із тим одну з церков передмістя Сатанова невірно найменовано в честь Покрова Пресвятої Богоро-

диці замість Преображення Господнього, що вдається з'ясувати з «Клірових відомостей» за 1801 рік [2, арк.53зв.-54].

Причина подібних огріхів, на нашу думку має пояснення. Адже під час збору необхідної інформації при укладанні «Описів» деякі дані вимагали повторних або уточнюючих запитів унаслідок того, що місцеві чиновники не бажали навантажувати себе збиранням точніших зведень. Тому, ймовірно, автори «Описів» могли просто «відписатися», повідомляючи іноді застарілі або неперевірені дані, що були у них під руками, як, наприклад, при створенні опису Київської губернії [21, с.77]. Однак, не дивлячись на певні помилки, в цілому «Описи» є важливим історичним джерелом, яке дозволяє зі значним ступенем вірогідності встановити структуру та кількість поселень, їх власників, наявність виробництва, окреслити етноконфесійний та професійний склад населення тощо.

Так, наприклад, серед поселень Проскурівського повіту, крім Проскурова, який мав статус повітового міста, ще вісім мали статус містечок: Кузьмин, Миколаїв, Сатанів, Тарноруда, Фельштин, Чорний Острів, Шарівка та Ярмолинці. Деякі з них мали свої передмістя, тобто поселення, з якими містечка були дотичні і мали спільну межу. Найбільшу кількість передмість мав Сатанів, який був ними оточений з трьох сторін (див. Таблицю). Найбільша кількість поселень в згаданому «Описі» мали статус сіл – 111. Відмінністю сіл від «деревень» (48 поселень), як можна побачити з документа, була наявність в перших храмів. Зазначимо, що жодна «деревня» згідно «Опису» Проскурівського повіту не має церков. Проте дані «Клірових відомостей» за 1801 рік дозволяють спростувати подібну інформацію. Так Тростянець, який в «Описі» зазначений як «деревня», в «Кліровій відомості» згадується як «село», де є православна дерев'яна церква в ім'я Різдва Богородиці, збудована ще у 1753 році [2, арк. 73зв.-74]. Подібні неточності можна віднайти також в описах «деревень» Ставчинець і Томашівки, які за «Кліровими відомостями» були селами та мали, відповідно з 1752 і 1741 рр., православні церкви [2, арк.65зв.-66, 75зв.76]. Лише 5 поселень зазначені як «слободи», хоча в «Описі» цей вид поселень ототожнюють як з «деревнями», так і «присілками», яких на кінець XVIII століття на Пłosкирівщині налічувалося 6. Насамкінець «Опис» виділяє ще один тип поселень – це передмістя, які в документі мали статус або окремих поселень (передмістя містечка Сатанова), або частини містечка (Вовча Гора у складі Чорного Острова).

Переважну більшість культових споруд в поселеннях Проскурівського повіту в кінці XVIII століття склали православні церкви – 123 (при описі храмів східного християнського обряду, які були збудовані за Речі Посполитої і до 1793 р. були греко-католицькими, в «Описах» до них усіх вживається формулювання «греко-російська, з унії навернена», що свідчить про

швидке насильницьке навернення як духовенства, так і вірян-уніатів на одержавлене російське православ'я). Тоді як римо-католицьких костелів та каплиць нараховувалося лише 9. Однак зазначимо, що кількість культових споруд можна вважати лише відносно точною, оскільки даний аспект потребує синхронізації з джерелами церковного походження.

Що стосується власників населених пунктів, то переважно більшість з них становили поляки або представники спольщених литовсько-руських родів. Так, найбільшою кількістю поселень на Пłosкирівщині-Проскурівщині володіли: князі Адам та Конstantи Чарторийські – 18; Ігнатій та Іпполіт Дульські – 15; княгиня Любомирська Ізабелія-Єлізавета – 14 (ще 6 поселень на момент написання «Описів» були нею продані іншим власникам); маршалок Проскурівського повіту граф Міхал Пшездецький – 14; граф Мнішек – 10; графиня Терезія Граб'янка (зі Стадницьких) – 5; надвірний ловчий граф Ян Орловський – 5; каштелян Морський – 5; графи Гадамські – 5; хорунжий Фелікс Жеромський – 5; скарбник Летичівський Віцентій Івановський та його дружина – 5; граф Стадницький – 3; Францішек Залеський – 3; хорунжий Фелікс Жеромський – 3 та ще близько двох десятків дрібних власників, які володіли 1-2 поселеннями. Разом із тим в державній власності з усіх 178 поселень повіту знаходилося лише 9 (місто Проскурів та поселення Пłosкирівського ключа і село Шишківці).

Історія переведення Пłosкирова (Проскурова) з приватновласницького в казенний статус є характерною для періоду входження новоприєднаних земель до складу Російської імперії. Як відомо, після смерті у 1792 році власника Пłosкирова Анджея Замойського, спадкоємцями ординації залишалися два його сини: Олександр (1773-1800) та Станіслав-Костка (1775-1856). Проте у розподіл спадку втрутилась дружина покійного Констанція з Чарторийських (1742-1797), яка, не бажаючи віддавати управління ординацією синам, домоглася залишити для себе володіння деякими маєтками пожиттєво, серед них було й Пłosкирівське староство. Вирішення родинної суперечки відбулося після приєднання Поділля у 1793 році до Російської імперії. Однак це право розповсюджувалось лише на села староства, а не на місто Пłosкирів. Царська влада перевела землеволодіння у власність Російської держави, отож Пłosкирів та староство стали державними (казенними) маєтностями. Старостинське (як воно зветься і в «Описі») містечко Пłosкирів 5 липня 1795 року Указом імператриці Катерини II отримало статус повітового міста новоствореної Подільської губернії. У цьому Указі Пłosкирів був названий Проскуровом [6, с.64; 14, с.213]. Дозволимо висловити припущення, що статус повітового міста Пłosкирів набув за згоди Констанції Замойської (Чарторийської), перебуваючи в приватній власності останньої, і лише після її смерті 15 лютого 1797 р. у Відні місто разом із Пłosкирівським ключем (старо-

ством) на законних підставах перейшов у державне володіння. Ймовірно, цими обставинами можна пояснити той факт, що в описі Проскирова (як подається в «Описі») та семи сіл і «деревень» Плоськирівського староства відсутня будь-яка інформація про їх власників.

Подібна ситуація склалася і з Могилевом, який ще в 1797 році було обрано повітовим містом, але тільки після смерті його власника Станіслава Потоцького у 1805 році набув державного статусу з наступного 1806 року [13, с.32; 20, с.89].

Враховуючи інформативні можливості «Описів», вважаємо за доцільне в найближчій перспективі здійснити суцільну археографічну публікацію цього комплексу джерел, яка, без сумніву, буде сприяти підвищенню ступеню доказовості та вірогідності конкретно-історичних праць з історії населених пунктів Хмельницької області. Сподіваємося, що наша публікація сприятиме розширенню джерельної бази дослідження соціально-економічних і конфесійних проблем історії Поділля та сприятиме активізації досліджень цього цінного корпусу документів науковцями та краєзнавцями.

Джерела:

1. Державний архів Хмельницької області (далі - ДАХМО). – Фонд 115. – Оп. 1. – Спр. 12. – (Камеральний і топографічний опис Проскурівського повіту Подільської губернії за 1797 рік). На 87 арк.

2. ДАХМО. – ф.315. – Оп.1. – Спр.6804. – Клірові відомості про духовництво Проскурівського повіту за 1801 рік. На 98 аркушах.

3. ДАХМО. – ф.315. – Оп.1. – Спр.7363. – Клірові відомості про духовництво Проскурівського повіту за 1832 рік. На 371 арк.

4. Бондаренко І.В. Топографічні описи України кінця XVIII – початку XIX ст. (Проблема атрибуції та інформативної джерел). Автореферат ... канд. історичних наук. – Дніпропетровськ, 2003. – 20 с.

5. Вербиленко Г. Історико-географічні дослідження в історично-філологічному відділі ВУАН у 20-30-х роках XX ст. – К.: Інститут історії України НАН України, 2014. – 120 с.

6. Городские поселения в Российской Империи. Т. 4. – СПб.: Тип. К. Вульфа, 1864. – 819 с. – Режим доступа: <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=355124>

7. Дячок В. Меджибіж і його передмістя в камеральному та топографічному описі Летичівського повіту Подільської губернії кінця XVIII-XIX століття / В.В. Дячок // Науковий вісник «Межибіж»: Матеріали Другої наукової конференції «Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України». –Хмельницький: ПП.Мельник А.А, 2009. – Ч.І.– С. 241-255.

8. Дячок В.В. Місто Бар та його передмістя в камеральному і топографічному описі Могилівського повіту кінця XVIII - початку XIX ст. / В.В. Дячок, О.Я. Дячок // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського. Вип. 19. Серія: Історія: Збірник наукових праць. - Вінниця, 2011. - С.277-280.

9. Дячок В.В. Містечко Дунаївці в топографічному і камеральному описі Ушицького повіту 1797 року / В.В. Дячок, О.Я. Дячок // Дунаєвеччина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій: Збірник науково-краєзнавчих праць. Випуск 5 / Ред. кол. Прокопчук В.С. (голова) та інш. – Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д.Г., 2013. – С. 123-131.

10. Дячок В.В. Камеральні і топографічні описи поселень-володінь Ігнація Мархоцького кінця XVIII століття / В.В. Дячок // Наукові записки Центру Мархоцькознавства / Упоряд. В.А. Захар'єв, гол. ред. Л.В. Баженов. – Хмельницький: ФОП Цюпак, 2014 – Т.6. – С. 209-221.

11. Дячок В.В. Копистин та Лісоводи в топографічному і камеральному описі Подільської губернії кінця XVIII – початку XIX століття / В.В. Дячок // Хмельницькі краєзнавчі студії.–Хмельницький: «ПП Мельник А.А», 2015. –Т.2. – С. 154-163.

12. Дячок В.В. Зіньків в топографічному і камеральному описі Подільської губернії кінця XVIII століття / В.В. Дячок // Віньковеччина в історії Поділля: Матеріали Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції. – Віньківці, 2015. – С. 34-42.

13. Дячок В.В. Маловідомі джерела про розселення вірмен у Подільській губернії кінця XVIII століття // Актуальні питання вірменознавства. Вип.ІІІ-ІV. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2016. – С. 24-39.

14. Історія міста Хмельницького: документи і матеріали. / Упорядник Єсюнін С.М. – Хмельницький, 2006. – 80 с.

15. Єсюнін С. Камеральний і топографічний опис Проскурова і ключа Плоськирівського / С. Єсюнін // Наукові записки: Збірник праць молодих вчених та аспірантів Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України. – Київ-Хмельницький, 2006. – Т.14. –С.89-112.

16. Єсюнін С.М. Плоськирів під гербом Єліта (друга половина XVII – XVIII ст.) / Сергій Миколайович Єсюнін // Літопис Хмельниччини-2015: краєзнавчий збірник / Ред. кол. О.М. Брицька (голова), С.М. Єсюнін (відпов. редактор) та ін. – Хмельницький, 2015. – С.207-214.

17. Карачківський М. Матеріали до історії міст на Поділлі наприкінці XVIII віку / Михайло Карачківський // Історично-географічний збірник. – Т. 4. – С. 161–187.

18. Легун Ю. В. Шаргород і передмістя у топографічному і камеральному описі 1799 року / Ю. В. Легун // Перша Шаргородська наукова історико-краєзнавча конференція: матеріали конф. 17-18 жовтня 2014 р. / Голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця, 2014. – С. 19-24.

19. Описи Подільської губернії (1800 та 1819 рр.) / упоряд. Ю.С. Земський, В.В.Дячок. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 106 с.

20. Описи Подільської губернії кінця XVIII – початку XIX ст. / Укладачі, автори вступної статті С.А. Копилов, А.Б. Задорожнюк. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – 124 с.

21. Петрова І. Історія створення “Опису м.Києва та Київського повіту” / І. Петрова // Схід: Аналітично-інформаційний журнал . – 2008 . – №3 . – С.73-77.

Таблиця

*поселень Проскурівського повіту Подільської губернії
за камеральним і топографічним описом 1797-1799 рр.,
із зазначенням наявних в них культових споруд¹ та прізвищ власників:*

№ п/п	№ згідно «Опису»	Назва поселення згідно з «описом»	Сучасна назва	Власник	Культові релігійні споруди	Посилання
1	б/н	Уездной городъ Проскировъ ²	місто Хмельницький		1) Соборна дерев'яна п.ц. в ім'я святиителя Христова Миколая Чудотворця; 2)юдейська синагога	ДАХМО. ф.115. оп.1. спр.12. арк.1.
2	2	деревня Зарѣчье	Заріччя, мікрорайон міста Хмельницького			ф.115. оп.1. спр.12. арк.3.
3	1	село Лезневъ	Лезневе, мікрорайон міста Хмельницького		дерев'яна п.ц. в ім'я Покрови Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.3 зв.
4	3	деревня Иванковцы	село Іванківці Хмельн. р-н, Хмельн. обл.			ф.115. оп.1. спр.12. арк.4.
5	4	село Ольшинъ	село Олешин, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.		дерев'яна п.ц. в ім'я Здвиження Чесного і Животворчого Хреста	ф.115. оп.1. спр.12. арк.4.
6	5	деревня Гречаны	Гречани, мікрорайон міста Хмельницького			ф.115. оп.1. спр.12. арк.4 зв.
7	6	деревня Шаровечка	село Шаровечка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.			ф.115. оп.1. спр.12. арк.5.
8	7	деревня Мацковцы	село Мацьківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.			ф.115. оп.1. спр.12. арк.5-6 зв.
9	23	деревня Волиця	село Волиця, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	дідичне хорунжого плоскирівського Флоріана Залеського ³		ф.115. оп.1. спр.12. арк.7.

10	22	село Водычки	село Водички, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	Дідичне ротмістра ⁴ Делецького, але в 9-річній посесії (з 1796 року) в полковника Коморовського за 60 000 злотих	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.7 та зв.
11	24	деревня Климковці	село Климківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	Дідичне ротмістра Делецького, але в доживотному володінні його рідного брата дружини (в братови)		ф.115. оп.1. спр.12. арк.7 зв.-8.
12	26	село Лапковці	село Лапківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.		дерев'яна п.ц. в ім'я Здвиження Чесного Хреста	ф.115. оп.1. спр.12. арк.7 зв.-8.
13	25	деревня Данюки	село Данюки, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.			ф.115. оп.1. спр.12. арк.8 зв.
14	27	село Чабани	село Чабани, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	Дідичне Куликовського, але придбане в останнього Старжинським	дерев'яна п.ц. в ім'я Вознесіння Господня	ф.115. оп.1. спр.12. арк.8 зв.-9.
15	28	деревня Хоминці	село Хоминці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	Дідичне Длужневського		ф.115. оп.1. спр.12. арк.9.
16	29	село Гелетинці	сло Гелетинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	1-а частина спадкова графа Стадницького; 2-а частина спадкова Качковського	дерев'яна п.ц. в ім'я Зачаття Святої Анни	ф.115. оп.1. спр.12. арк.9 зв.- 10.
17	127	село Доброгоща	село Доброгоща, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Стадницького	дерев'яна п.ц. в ім'я Святителя Миколая	ф.115. оп.1. спр.12. арк.10 та зв.
18	132	м'єстечко Фельштинь	село Гвардійське, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	дідичне каштеляна Морського ⁵	1)дерев'яна п.ц. в ім'я Успіння Богородиці; 2) кам'яний р-к костел в ім'я Святого Войцеха;	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 10зв.- 13.
19	133	село Райковці	село Райківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	дідичне каштеляна Морського	дерев'яна п.ц. в ім'я Архистратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк.13 та зв.

20	134	деревня Андрейковцы	село Андрійківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	дідичне каштеляна Морського		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 13 зв.-14
21	135	село Волковцы Высшие	село Вовківці Вищі, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	дідичне каштеляна Морського	дерев'яна п.ц. в ім'я Великомучениці Параскеви	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 14.
22	131	деревня или Слободка Нафтуловка	село Нафтулівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	дідичне каштеляна Морського		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 14 зв.
23	120	село Валудринцы	село Волудринці, Яромл. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графа Мнішека ⁶	п.ц. в ім'я Іоанна Богослова	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 15.
24	121	село Алексинцы Подлесные	село Підлісний Олексинець, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графа Мнішека	п.ц. в ім'я Преподобної Параскеви	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 15 та зв.
25	119	село Жищинцы	село Жишинці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графа Мнішека	п.ц. в ім'я Іоанна Богослова	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 15 зв.- 16.
26	118	село Бедрыковцы	село Бедриківці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графа Мнішека	п.ц. в ім'я Святого Великомученика Димитрія	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 16 та зв.
27	116	село Матвейковцы	село Матвійківці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графа Мнішека	дерев'яна п.ц. в ім'я Іоанна Богослова	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 16 зв.
28	117	деревня Тростянецъ	село Тростянець, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графа Мнішека		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 17.
29	123	Слободка (приселокъ) Босовка	село Басівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	належить монастиру Панян Милосердних		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 17 та зв.
30	124	село Новый Свет	село Новий Світ, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	належить монастиру Панян Милосердних	кам'яна п.ц. в ім'я Святителя Христова Миколая	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 17 зв.
31	75	мѣстечко Кузьминъ	село Кузьмин, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне Слонецького	дві п.ц.: 1) в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці; 2) в ім'я Преподобної Параскеви.	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 18 та зв.

32	74	деревня Юписинь или Ялисинь	зараз не існує	дідичне Слонецького		ф.115. оп.1. спр.12. арк.19 та зв.
33	76	село Шишковці	село Шишківці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	казенне	дерев'яна церква в ім'я Архістратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк.20 зв.
34	77	село Калитинці съ приселкомъ	село Калитинці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	належить Жеромському, а незначна частина поміщику Старжкевичу	дерев'яна церква в ім'я Успіня Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.20 зв.-21.
35	78	деревня Журавлинцы	село Журавлинці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	ксьондза Комицького		ф.115. оп.1. спр.12. арк.21 та зв.
36	79	деревня Веселець	село Веселець, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне Гадамського		ф.115. оп.1. спр.12. арк.21 зв.
37	80	село Рытки	в наш час є частиною села Веселець, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне Гадамського	кам'яна п.ц. в ім'я Успіня Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.22.
38	81	село Хептинцы	село Хоптинці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне Гадамського		ф.115. оп.1. спр.12. арк.22 та зв.
39	110	село Торчинцы	село Турчинці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне скарбника Івановського	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.22 зв.-23.
40	113	село Радковица	село Радковиця, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графині Гадамської	дерев'яна п.ц. в ім'я Архістратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк.23-та зв.
41	112	село Борщовка	село Боршівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне графині Гадамської	дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Миколая Чудотворця	ф.115. оп.1. спр.12. арк.23 зв.
42	111	село Сверховцы	село Зверхівці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне писаря Дружбичького	дерев'яна п.ц. в ім'я преподобного Симеона Стовпника	ф.115. оп.1. спр.12. арк.23 зв.-24.

43	104	м'єстечко Сатановь	с.м.т. Сатанів, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне княгині Любомирської? (Єлізавети-Ізабели)	три кам'яних п.ц.: 1) в ім'я Благовіщення Пресвятої Богородиці; 2) в ім'я Успіня Пресвятої Богородиці; 3) в ім'я Воскресіння Господнього; 4) один р.-к. костел (в ім'я Св. Трійці)	ф.115. оп.1. спр.12. арк.24-27.
44	105	до сего м'єстечка или ключа принад-лежат следующие селения: предм'єстье или фольварки Покровской и Георгиевской или Юрьинской	села Покровка та Юринці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне спадкове княгині Любомирської, маршалкової Коронної	дві дерев'яних п.ц.: 1) в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці; 2) в ім'я Св. Великомученика Георгія Побідоносця	ф.115. оп.1. спр.12. арк.27 та зв.
45	103	предм'єстье Спасовское или фольварки Спасовськіє	село Спасівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної	дерев'яна в ім'я Преображення Господнього	ф.115. оп.1. спр.12. арк.27 зв.-28.
46	102	Сатановской м[о]н[ас]т[ы]рь	с.м.т. Сатанів, Городоц. р-н, Хмельн. обл.		кам'яна в ім'я Сходження Святого Духа	ф.115. оп.1. спр.12. арк.28 та зв.
47	101	деревня Кренциловъ	село Кринцілів, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне спадкове княгині Любомирської		ф.115. оп.1. спр.12. арк.28 зв.
48	100	село Іваньковцы	село Іванківці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне спадкове княгині Любомирської	дві дерев'яні п.ц.: 1) в ім'я Св. Миколая; 2) в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.28 зв.-29.
49	106	село Сатановка	село Сатанівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне спадкове княгині Любомирської	дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Архистратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 29 та зв.
50	107	село Мартынковцы	село Мартинківці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	дідичне спадкове княгині Любомирської	дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Архистратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 29 зв.-30.

51	108	м'єстечко Тарноруда	село Тарноруда, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	княгині Любомирської	1) дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Миколая; кам'яний р-к. 2) костел в ім'я Божої Матері	ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 30-31 зв.
52	93	до сего м'єстечка или Тарнорудського ключа принадлежать следуючіє селенія: деревня Каніовка	село Канівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної		ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 31 зв.
53	97	село Гречана	село Гречана, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної	дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Миколая	ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 31 зв.-32 зв.
54	98	село Липовка	село Липівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 32 зв.-33.
55	99	село Бубновка	село Бубнівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної	дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Богородиці	ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 33 та зв.
56	96	деревня Заїончки	село Зайчики, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної		ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 33 зв.-34.
57	95	село Постоловка	село Постолівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове княгині Любомирської, Маршалкової Коронної	дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Архистратига Михаїла	ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 34 та зв.
58	108	деревня Жагліовка	село Жаглівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	власність Вікентія Корчинського, набуте від княгині Любомирської		ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 35.
59	109	деревня Куровка	село Курівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	власність графа Томаша Стадницького, придбана в княгині Любомирської		ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 35 та зв.
60	92	село Рыпна	село Ріпна, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	дідичне скарбникової Івановської, придбане в княгині Любомирської	дерев'яна п.ц. в ім'я Святих безсрібників Косми та Даміана	ф.115. оп. 1. спр.12. арк. 35 зв.-36.

61	90	село Соломна	село Соломна, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність скарбникової Івановської, придбане в княгині Любомирської	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 36 та зв.
62	91	деревня Сербиновъ	село Сербинів, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність скарбникової Івановської, придбане в княгині Любомирської		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 36 зв.
63	89	село Завалійки	село Завалійки, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове чесникової Братковської	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 36 зв.-37.
64	88	село Курники	нині частина с.Завалійки Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність чесникової Братковської, придбане в княгині Любомирської	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого пророка Іллі	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 37 та зв.
65	87	деревня Куровечка	село Куровечка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність шамбеляна Малиновського ⁸		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 37 зв.
66	86	село Сарновъ	село Сарнів, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове шамбеляна Малиновського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Хрестителя	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 38.
67	65	село Брунивка	село Брунівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність графа Антонія Кросновського, придбане в ловчого Орловського	дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 38 та зв.
68	64	село Кривачинці	село Кривачинці, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність маршалка Київської губернії Новгород- Сіверського повіту Францішка Залеського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Димитрія	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 38 зв.-39.
69	63	деревня Петриковцы	село Петрикiвці, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність графа Францішка Залеського, набуто від ловчого Орловського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 39.
70	61	село Медведовка	село Медведівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове хорунжого Антонія Волянського	дерев'яна р-к. каплиця в ім'я Успія Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 39 та зв.

71	60	деревня Качоринцы	село Качуринці, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове хорунжого Антонія Волянського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 39 зв.
72	62	село Бокієвка	село Бокиївка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове хорунжого Фелікса Жеромського	дерев'яна п.ц. в ім'я Преображення Господнього	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 40.
73	59	село Третельники	село Трительники, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове хорунжого Фелікса Жеромського	дерев'яна п.ц. в ім'я святителя Василя Великого	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 40 та зв.
74	58	село Криштофовка	село Криштопівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове проскурівського повітового судді Яна Зеленецького	дерев'яна п.ц. в ім'я зачаття Святої Анни	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 40 зв.-41.
75	57	село Зеліона	село Зелена, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	власність скарбника Яна Рудського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святої великомучениці Параскеви	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 41 та зв.
76	35	село Бубновка	село Бубнівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	Власність Глярія-Яна Ліпського	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 41 зв.-42.
77	34	деревня Сергѣевка	село Сергіївка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	Власність Глярія-Яна Ліпського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 42 та зв.
78	53	м'єстечко Николаевъ	село Миколаїв, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал-майорів князів Чарторийських ⁹	1) кам'яний р-к костел в ім'я Святого Миколая; 2) дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 43-44 зв.
79	38	село Маниловка	село Манилівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал-майорів князів Чарторийських	дерев'яна церква в ім'я Архістратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 44 зв.
80	54	село Гринівцы Полевые	село Польові Гринівці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал-майорів князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Димитрія	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 45.
81	55	село Копачевка	село Копачівка, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал-майорів князів Чарторийських, але з 1796 року віддано на три роки в посесію стольнику ¹⁰ Віслоцькому	дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 45 та зв.

82	56	село Глядки	село Глядки, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських	дерев'яна церква в ім'я Архістратиґа Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 45 зв.-45а.
83	36	село Пахутинці	село Пахутинці, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я Св. Миколая	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 45а.
84	37	деревня Ставчинці	село Ставчинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 45а зв.
85	52	село Везденьки	село Везденьки, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських	дерев'яна церква в ім'я Архістратиґа Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 45а зв.-46.
86	51	село Орлинці	село Малі Орлинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Димитрія	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 46 та зв.
87	50	село Ходковці	село Хотьківці, Красил. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських	дерев'яна церква в ім'я Архістратиґа Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 46 зв.-47.
88	49	село Зарудье	село Заруддя, Красил. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерал- майорів князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 47 та зв.
89	48	село Ходаковці	село Ходаківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських, але з 1796 р. знаходилося в заставній посесії на суму 30000 злотих в стольника Дембовського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 47 зв.
90	47	село Пашковці	село Пашківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.		дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 48.
91	46	село Тирановка	село Тиранівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я покрови Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 48 та зв.
92	45	село Стувчинці	село Стуфчинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого арханґела Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 48 зв.-49 зв.

93	44	село Гриневцы	село Лісові Гриніві, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських	п.ц. в ім'я святої великомучениці Параскеви П'ятниці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 49 зв.-50.
94	42	село Климашовка	село Климашівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.		дерев'яна п.ц. в ім'я святої великомучениці Параскеви	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 50.
95	43	деревня Скаржинцы	село Скаржинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.			ф.115. оп.1. спр.12. арк. 50 зв.
96	41	село Калиновка	село Велика Калинівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських, але з 1799 р. в заставній посесії в скарбника Летичівського Віцентія Івановського за 3000 злотих.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Димитрія	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 50 зв.-51.
97	34	село Черепова	село Черепова, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських, але з 1796 р. в заставній посесії в чесника ¹ Яна Мілошевського зв 8000 злотих.	дерев'яна п.ц. в ім'я Сходження Святого Духа	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 51 та зв.
98	40	село Череповка	село Черепівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове князів Чарторийських	дерев'яна п.ц. в ім'я святої великомучениці Параскеви	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 51 зв.-52.
99	20	м'єстечко Черній Острівъ и предм'єстье Волчья Гора	с.м.т. Чорний Острів, село Вовча Гора, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове маршалка Проскурівського повіту графа Міхала Пшездецького ¹²	1) дерев'яний р-к. костел в ім'я Успіння Пресвятої Богородиці; 2) кам'яна п.ц. в ім'я Преображення Господня	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 53-54 зв.
100	19	село Захаровцы	село Захарівці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого архангела Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 54 зв.-55.
101	18	деревня Крачки	село Крачки, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 55.
102	17	село Катериновка	село Катеринівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Успіння Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 55 та зв.

103	16	деревня Антоновка	село Антонівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 55 зв.-56.
104	15	село Осташки	село Осташки, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Миколая	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 56 та зв.
105	14	село Грузевиця	село Грузевиця, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 56 зв.
106	9	приселокъ Засадки	зараз не існує	спадкове графа Міхала Пшездецького		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 57.
107	10	приселокъ Дофієвка	зараз не існує	спадкове графа Міхала Пшездецького		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 57.
108	8	село Мелешовцы	село Малашівці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 57 зв.
109	13	село Мартинковцы	село Мартинівка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Дмитрія	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 57 зв.-58.
110	11	село Войтовцы	село Бережанка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Архистратига Михаїла	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 58 та зв.
111	12	село Педосы	село Педоси, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького	дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 58 зв.-59.
112	21	село Рѣдкодубы	село Рідкодуби, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Міхала Пшездецького.	дерев'яна п.ц. в ім'я Успіня Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 59.
113	32	село Юхимовцы	село Юхимівці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове проскурівського хорунжого Антонія Залеського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 60.
114	31	деревня Бочулинцы	нині не існує	спадкове проскурівського хорунжого Антонія Залеського.		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 60-61.

115	33	село Баглаи	село Баглаї, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове проскурівського хорунжого Антонія Залеського.	дерев'яна п.ц. в ім'я зачаття Святої Анни	ф.115. оп.1. спр.12. арк.61 та зв.
116	30	село Дзелынче	село Дзеленці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	власність стольника Яна Романовського, придбаного в ротмістра Малиновського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк.61 зв.- 62.
117	29	приселок Франциш- кановка	нині є частиною с. Дзеленці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	власність стольника Яна Романовського, придбаного в Малиновського.		ф.115. оп.1. спр.12. арк.62.
118	66	село Выдава	село Выдава, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерала польських військ Ігнатія Зеличинського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святителю Господнього Миколая	ф.115. оп.1. спр.12. арк.62 та зв.
119	67	деревня Мочулинці	село Мочулинці, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове генерала польських військ Ігнатія Зеличинського.		ф.115. оп.1. спр.12. арк.62 зв.- 63.
120	82	село Павликовцы	село Павликівці, Волоч. р-н, Хмельн. обл.	спадкове шляхтича Сваричев- ського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк.63.
121	83	село Немержинцы	село Немиринці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	1 частина – спадкова дійсного таємного радника ¹³ Мнішка; 2-і частини – з 22.03.1793 року знаходяться в посесії в скарбника Малиновського за 3010 злотих.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святих Косми та Даміана	ф.115. оп.1. спр.12. арк.63-64.
122	35	село Дахновка	село Дахнівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.		дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк.64.

123	84	село Кумановъ	село Куманів, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	власність: 1) статського радника Бароція, 2) дідичне генерала Третецького (з 1783 р. його частина знаходиться в посесії в Яна Лопачького за 5000 злотих), 3) старости Онуфрія Загельського, 4) дідичне шляхтича Барановського.	1) кам'яний р-к костел в ім'я Успіня Пресвятої Богородиці; 2) дерев'яна п.ц. в ім'я Архистратига Михайла.	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 64-65.
124	73	село Остапковцы	село Остапківці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графині старостини Терезії Граб'яно (зі Стадницьких)	дерев'яна п.ц. в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 65зв.
125	126	село Хмелевка	село Хмелівка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графині Терезії Граб'яно	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 65зв. -66.
126	122	село Старое Порѣчьє	село Старе Поріччя, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графині Терезії Граб'яно	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Димитрія	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 66 та зв.
127	115	деревня Новоселка	село Новосілка, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графині Терезії Граб'яно		ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 66 зв.
128	114	село Кременна	село Кременна, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	власність графині Терезії Граб'яно	дерев'яна церква в ім'я Успіня Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 66 зв.- 67.
129	72	село Варовцы	село Варівці, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	спадкове дійсного таємного радника графа Мнішека	дерев'яна церква в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 67 та зв.
130	70	село Олешковцы	село Олешківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Мнішека	дерев'яна церква в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 67 зв.-68.
131	71	село Жучковцы	село Жучківці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Мнішека	дерев'яна церква в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф. 115. оп. 1. спр. 12. арк. 68.

132	69	деревня Висваровка	На сьогодні частина села Гелетинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове графа Стадницького.		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 68 та зв.
133	136	село Немичинці	село Немичинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове регента ¹⁴ Коронного Бенедикта Грабінського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Димитрія	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 68 зв.-69.
134	132	село Росоше	село Росоша, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Бенедикта Грабінського	дерев'яна п.ц. в ім'я Здвиження Чесного Хреста	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 69 та зв.
135	137	село Волковцы Нижние	село Вовківці Нижчі, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	власність: скарбникової Скибінецької; Даровінських, Секіранських, Гловачиновської та інших.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 69 зв.
136	139	деревня Резолинцы	село Рижупинці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Михайла (прізвище власника написано не розбірливо)		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 70.
137	140	село Кудринцы	село Кудринці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Виктора Белоського мечениковича Летичівського.	дерев'яна церква в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 70 та зв.
138	141	село Малинич	село Малиничі, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Белоського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 70 зв.-71.
139	142	село Розична	Ружична, район м. Хмельницького	спадкове воеводича Поморського Войцеха Градимира.	дерев'яна церква в ім'я Успія Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 71.
140	143	приселок Войцеховка	в наш час входить до складу Ружичної	дідинче воеводича Мира, але в посесії разом з Ружичною в Згорського.		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 71 зв.
141	144	село Рожичанка	село Ружичанка, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	власність воеводича Граби Мира(?), але знаходиться в посесії в майора Михайла Вонсовича за 7500 злотих.	дерев'яна церква в ім'я Преображення Господнього	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 71 зв.-72.

142	146	село Карповцы	село Карпівці, Хмельн. р-н, Хмельн. обл.	власність хорунжого Черкаса, придбане від шамбеляна Дульського	дерев'яна церква в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 72 та зв.
143	147	село Перегонка	село Перегінка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове барона Іпполіта Дульського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Великомученика Дмитрія	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 72 зв.
144	149	село Скаржинці	село Скаржинці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	власність Юзефа Муравського.	дерев'яна церква в ім'я Святого Архістратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 72 зв.-73.
145	150	село Лехновка	село Лехнівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове барона Іпполіта Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 73 та зв.
146	151	село Буйволівці	село Буйволівці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	власність підкоморія Гавронського, придбане в ротмістра Старжинського	дерев'яна церква в ім'я Покрова Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 73 зв.
147	128	деревня Верховцы	село Верхівці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	власність Мацея Турського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 74.
148	129	деревня Выхватинцы	зараз не існує	власність Турського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 74.
149	130	село Москалевка	село Москалівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	власність Турського	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 74 та зв.
150	125	село Корытна	село Коритна, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	власність Косоцького, придбане від Грабянки старости.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 74 зв.
151	161	м'єстечко Шаравка	село Шарівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове підконюшого Коронного Ігнатія Дульського	1) кам'яний р-к костел ордену домінікан в ім'я Святого Якова; 2) дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 75 та зв.
152	159	деревня Бендаревка	село Боднарівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 75 зв.

153	160	деревня Борбухи	село Борбухи, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 75 зв.-76.
154	154	село Вербка	село Вербка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Дульського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Архістратиґа Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 76.
155	162	деревня Волча Гребля	поселення з такою назвою зараз не існує	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 76 та зв.
156	163	деревня Татаринці	село Правдівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 76 та зв.
157	164	село Зелінча	село Жилинці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського	дерев'яна п.ц. в ім'я Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 76 зв.-77.
158	152	деревня Левковці	нині північна частина с.Жилинці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 77 та зв.
159	153	деревня Антоновці	село Антонівці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 77 зв.
160	155	деревня Васильковці	село Васильківці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 77 зв.-78.
161	156	деревня Вихилівка	село Вихилівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 78.
162	157	деревня Магдушовка	село Магншиївка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 78.
163	158	деревня Пасечна	село Пасічна, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове Ігнатія Дульського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 78 та зв.
164	169	село Кадіївка	село Кадіївка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове каштеляна Францішка Марковського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святителя Христового Миколая	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 79.

165	168	деревня Слободка Кадієвская	село Слобідка-Кадіївська, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове володіння каштеляна Марковського.		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 79 та зв.
166	165	Слободка Алексинецька	село Слобідка-Олексинецька, Городоц. р-н, Хмельн. обл.	прізвища власника не зазначено		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 79 зв.
167	166	село Алексинцы Польные или Полевые	село Пільний Олексинець, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	власність Кадлубецького, Йосипа Хамцова та Мишіва	дерев'яна п.ц. в ім'я Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 79 зв.-80.
168	167	село Сказинцы	село Сказинці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове володіння каштеляна сяноцького Францішка Тарновського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Архистратига Михаїла	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 80 та зв.
169	176	село Соколовка Новая	село Соколівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове володіння шамбеляна Прилуцького.	кам'яний р-к костел в ім'я Успія Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 80 зв.
170	177	село Соколовка Старая	село Соколівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове володіння Януша Четвертинського	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 81.
171	175	деревня Томашовка Низшая	нині східна частина села Томашівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	спадкове володіння Олександра Писаревського		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 81 та зв.
172	170	м'єстечко Ярмолинцы	с.м.т. Ярмолинці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	володіння надвірного ловчого Яна Орловського ¹⁵ . Передмістя Ярмолинці в дідичному володінні Михайла Писаревського.	2-і дерев'яних п.ц. в ім'я: 1) Покрови Пресвятої Богородиці; 2) Сходження Святого Духа (Св. Трійці); 3) кам'яний р-к кляштор (монастир), в якому дерев'яний костел в ім'я Святого мученика Зосима.	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 82-83.
173	171	село Нова Слобода	зараз не існує	володіння надвірного ловчого Яна Орловського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 83.

174	172	приселокъ Томашовка Вышая	нині західна частина с.Томашівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	володіння надвірного ловчого Яна Орловського.		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 83 та зв.
175	174	село Глушковцы	село Глушківці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	володіння надвірного ловчого Яна Орловського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Миколая	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 83 зв.
176	173	Слободка Глушковская	село Слобідка- Глушковецька, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	володіння надвірного ловчого Яна Орловського.		ф.115. оп.1. спр.12. арк. 84.
177	148	село Казимирекъ	село Виноградівка, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	володіння майора Поморського.	дерев'яна п.ц. в ім'я Святого Іоанна Богослова.	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 85.
178	145	село Михалковцы	село Михалківці, Ярмол. р-н, Хмельн. обл.	володіння підсудка Фелікса Гавронського.	1)дерев'яна п.ц. в ім'я святої Великомучениці Параскеви; 2) дерев'яний р-к костел в ім'я Благодаріння пресвятій Богородиці	ф.115. оп.1. спр.12. арк. 85- 86.

Примітки:

¹ Таблиця складена на основі «Камерального и Топографического описания Подольской губернии Проскуровского повета»: ДАХМО. Ф.115. оп.1. спр.12.

Скорочення, які використовуються в таблиці: п.ц. – православна церква; р-к – римо-католицький; Городец. р-н – Городецький район; Волоч. р-н – Волочиський район; Красил. р-н – Красилівський район; Хмельниц. р-н – Хмельницький район; Ярмолин. р-н – Ярмолинецький район;

Культові релігійні споруди (синоніми: храм, церква, собор, – каплиця. В кожній релігії храм має специфічну, традиційну архітектурну форму і свою назву: у православних християн та греко-католиків – церква; у християн-католиків – костел; у юдеїв – синагога; у мусульман – мечеть тощо. Звична для українців термін «церква» походить від гр. κυριαке і дослівно означає «Божий дім». У християнстві це традиційна назва культових споруд з вівтарем і приміщенням для здійснення богослужінь.

Помітно урочистіше забарвлення має поняття «собор». Собором називають «кафедральний або головний храм міста або монастиря, де здійснюють Богослужіння особи вищої духовної ієрархії».

Крім того, в «Описі» вживається термін «каплиця». Це – невелика молитовна будівля або ж церква без вівтаря. Саме остання обставина суттєво відрізняє її від церкви, адже через відсутність вівтаря – підвищеної частини храму, де відбувається священнодійство, – каплиці є функціонально обмеженими. Традиційно їх споруджували на цвинтарях, біля святих місць, на місцях чудотворного явлення, у пам'ять про важливі події релігійного або державно-суспільного життя тощо.

² Так пишеться в «Описі» назва міста, що ймовірно свідчить про поєднання старої і автентичної назви «Плоскирів» та новоприйнятої «Проскурів». Крім того, ім'я власника міста і поселень Плоскирівського староства (ключа) не вказано, на нашу думку, з причини юридичного оформлення його «казенного» статусу по смерті попередньої власниці Констанції Замойської (Чарторийської).

³ Хорунжий – це обер-офіцерський військовий чин в Російській імперії. Згідно Табелі про ранги, спершу відносився до XIV класу і був аналогом загальновійськового чину «прапорщик», та «фенріх» (що до речі відповідало його назві). Лише з 1884 року чин хорунжого було піднято до XII класу і він став дорівнювати загальновійському чину «підпоручик».

⁴ Ротмістр – відповідав, згідно Табелі про Ранги, IX класу чину «титулярного радника».

⁵ Ймовірно мова йде про графа Тадеуша Морського гербу Сокира (1754–1825) – польського шляхтича, публіциста, дипломата, політичного діяча, брата Онуфрія Морського, каштеляна Кам'янецького в 1790-1794 рр.

⁶ Граф Мнішек Міхал Єжи Вандалін (1748–1806), за Речі Посполитої польський коронний великий маршал (з 1783 по 1793 рр.), згодом при Павлі I отримав титул дійсного таємного радника, що відповідало II класу «Табелю про ранги». Наприкінці життя проживав у Вишнівці на Волині, де брав участь в культурному та науковому житті.

⁷ Ізабела Любомирська з Чарторийських (уроджена Ельжбета Гелена Анна Чарторийська; 1733, за іншими даними 1736, Варшава – 1816, Відень, Австрія) – меценат і колекціонер творів мистецтва епохи рококо. Одна із найвідоміших жінок в Речі Посполитій XVIII ст. Дочка князя, руського воеводи Олександра-Августа Чарторийського та його дружини Марії-Софії з Сенявських (другий шлюб матері). Дружина Станіслава Любомирського (від 9 червня 1753 року), великого коронного маршалка, прабабця Альфреда Потоцького – намісника Галичини. Крім політичної діяльності вирізнялася як особлива опікунка селян. Володіла 14 містами і 366 селами, серед яких Сатанівський ключ.

⁸ Шамбелян або камергер (від фр. Chambellan) – в буквальному значенні «дворянин кімнати», придворний чин високого рангу у багатьох європейських монархіяx. У Російській імперії відповідав цивільному чину V класу. — придворний чин високого рангу у багатьох європейських монархіяx.

⁹ Мова йде про Адама Єжи Чарторийського (1770-1861) відомого державного, політичного та освітнього діяча, та його рідного брата Костянтина Адама (1773-1860), політичного і військового діяча, за участь у повстанні на боці останнього польського короля Станіслава Понятовського та зв'язок із Т. Костюшком були позбавлені своїх маєтків на підросійських Волині і Поділлі. Однак після прийняття присяги на вірність Катерині II їх власність була відновлена. З початку 1796 року Адам Єжи, зокрема, перетворив Меджибіж на головну свою садибу. Співволоділи десятками поселень, зокрема в Летичівському та Проскурівському повітах. В 1831 році за участь Чарторийських у Листопадовому повстанні (1830-1831 рр.) усі маєтності були остаточно конфісковані на користь держави, а на їх основі створено військові поселення. (Див. наприклад: Колесник В. Відомі поляки в історії Вінниччини: Біографічний словник. Вінниця: ВМГО «Розвиток», 2007. – С.822, 829).

¹⁰ Стольник – у Великому князівстві Литовському посада відома з середини XV століття. Стольник завідував сервіруванням столу і обслуговуванням трапези великого князя, мав підлеглих – підстоліїв. Пізніше посади стольника і підстолія стали номінальними, тобто не пов'язаними з виконанням конкретних обов'язків. З XVII століття посада стольника і підстолія існувала також в повітах.

¹¹ Чесник (пол. Cześnik, рос. Чашничий) – особа, що дбала про монаршу пивницю. З 14-го століття ця посада стала досить поважною (чесник коронний, чесник великий литовський та чесник земський) і не передбачала виконання старих обов'язків. В Першій Речі Посполитій був нижчим щаблем в урядовій ієрархії (в посадовій ієрархії (1768) в коронних землях посада місце перед ловчим, після подстолія.

¹² Дійсний таємний радник – цивільний чин II класу в Табелі про ранги. Відповідав чинам генерал-аншефа (або пізніше генерала від інфантерії, генерала від кавалерії, генерала від артилерії та інженер-генерала) і на флоті адмірала. Особи, що мали цей чин, обіймали високі державні посади (аж до міністрів).

¹³ Міхал Пшездецький (1747–1799), граф, великий литовський писар, підписувався «граф на Чорному Острові». Найімовірніше саме він збудував в містечку родинну резиденцію. Спочатку він, а згодом і його син Константи Пшездецький були маршалками Проскурівського повіту, тобто головами дворянського (шляхетського) зібрання. В Україні наприкінці 18 століття – у 19 столітті маршалком (або маршалом) шляхти в Російській імперії називали місцевого (губернського чи повітового) предводителя дворянства, посада якого була виборною.

¹⁴ Регент (від лат. rege, «правити») – у монархічних державах тимчасовий правитель замість монарха (під час малолітства, хвороби дійсного монарха). Регент також призначався під час неможливості монарха виконувати свої обов'язки, його відсутності, або коли монарший рід скінчився. Відомо, що Бенедикт Грабінський у 1766 році закінчив повний курс математики в Єзуїтській школі у Львові.

¹⁵ Ян-Онуфрій Орловський, крім поселень Ярмолинецького ключа володів містечками і селами в Ушицькому повіті (Маліівцями, Слобідкою Малієвською, Воньківцями та іншими). Ян-Онуфрій Орловський свого часу служив надвірним коронним ловчим при дворі останнього польського короля Станіслава II Августа Понятовського та був його фаворитом.

Єсюнін С.М.
м. Хмельницький

ПРОСКУРІВ НА СТАРИХ ЛИСТІВКАХ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ: СПРОБА КАТАЛОГІЗАЦІЇ

У статті зроблена спроба каталогізації документальних листівок з видами міста Проскурова (нині – м. Хмельницький), виданих на початку 1900-х рр.

Ключові слова: *Проскурів, документальна фотографія, відкритий лист, листівка, поштова картка, поштівка.*